

KOMUNIKAT W SPRAWIE WYBORÓW SAMORZĄDOWYCH 2021

Podstawową autonomiczną jednostką o charakterze samorządowym w Finlandii zgodnie z ustawą zasadniczą jest gmina. Gmina podejmuje decyzje o wielu sprawach dotyczących jej mieszkańców.

Najwyższym organem decyzyjnym w gminie jest wybierana przez mieszkańców rada. Członkowie rady, czyli radni wybierani są w wyborach samorządowych na czteroletnią kadencję. Następne wybory samorządowe odbędą się w **niedzielę 18.4.2021**.

W wyborach samorządowych mogą głosować i kandydować pełnoletni obywatele Finlandii mieszkający w Finlandii oraz, po spełnieniu pewnych warunków, również obywatele innych krajów mieszkający w gminie.

Udział w głosowaniu jest w Finlandii dobrowolny.

W roku 2021 nie odbędą się wybory samorządowe w prowincji Wysp Alandzkich.

Prawo do głosowania - kto może głosować

Możesz głosować w wyborach samorządowych, jeśli jesteś obywatelem Finlandii lub innego kraju Unii Europejskiej, Islandii lub Norwegii i spełniasz następujące wymagania:

- najpóźniej w dniu wyborów (18.4.2021) skończyłeś/-aś 18 lat
- posiadasz adres zamieszkania w Finlandii nie później niż od 26.2.2021

Jeśli jesteś obywatelem innego kraju, możesz głosować w wyborach samorządowych, jeśli

- najpóźniej w dniu wyborów (18.4.2021) skończyłeś/-aś 18 lat
- posiadasz adres zamieszkania w Finlandii nieprzerwanie przez okres co najmniej dwóch lat przed 26.2.2021

Gminą zamieszkania jest gmina w rozumieniu fińskiej ustawy o gminie zamieszkania. Zazwyczaj Twoją gminą zamieszkania jest gmina, w której mieszkasz.

W wyborach samorządowych w 2021 roku gmina zamieszkania jest określana zgodnie z tym, jaka gmina została oznaczona jako gmina wyborcy w systemie ewidencji ludności 26.2.2021 o godzinie 24:00.

Informacje dotyczące gminy zamieszkania można sprawdzić w Biurze Danych Cyfrowych i Demograficznych (Digi- ja väestötietovirasto).

W wyborach samorządowych możesz głosować wyłącznie na kandydatów z własnej gminy.

Informacja o prawie do głosowania zostanie wysłana do wszystkich uprawnionych wyborców.

Biuro Danych Cyfrowych i Demograficznych prowadzi rejestr osób uprawnionych do głosowania, w którym znajdują się informacje o wszystkich osobach uprawnionych do głosowania. Do rejestru uprawnionych do głosowania nie trzeba się osobno zgłaszać.

Biuro Danych Cyfrowych i Demograficznych wyśle najpóźniej do **25.3.2021** informację dotyczącą prawa do głosowania każdej uprawnionej do głosowania osobie, której adres zamieszkania posiada. Kartę informacyjną otrzymasz wyłącznie w formie elektronicznej, jeśli korzystasz z usługi świadczonej przez Biuro Danych Cyfrowych i Demograficznych, tj. Suomi.fi - wiadomości (więcej informacji na www.suomi.fi/viestit).

Karta informacyjna zawiera wskazówki dotyczące głosowania, listę lokali wyborczych w pobliżu Twojego miejsca zamieszkania gdzie odbywać się będzie głosowanie z wyprzedzeniem oraz informacje o Twoich prawach do głosowania. Do lokalu wyborczego nie trzeba przynosić karty informacyjnej, wystarczy dowód tożsamości.

Prawo do kandydowania - kto może być kandydatem

Masz prawo do kandydowania, czyli możesz zostać kandydatem w wyborach samorządowych w swojej gminie, jeśli spełniasz następujące warunki:

- gmina, w której zgłaszasz swoją kandydaturę, jest Twoją gminą zamieszkania
- masz prawo do głosowania w fińskiej gminie
- nie jesteś osobą, która nie ma zdolności do czynności prawnych na podstawie orzeczenia sądu.

Zgodnie z fińską ustawą o samorządzie gminnym niektórzy urzędnicy państwowi i wyżsi urzędnicy gminy oraz pracownicy władz miejskich nie mają prawa do kandydowania.

Zgłaszanie kandydatów w wyborach samorządowych

W wyborach samorządowych kandydatów mogą zgłaszać

- zarejestrowane partie

- osoby uprawnione do głosowania, które założyły stowarzyszenie wyborców.

Partie same decydują o wystawionych kandydatach zgodnie ze swoimi zasadami. Jeśli chcesz kandydować z ramienia partii politycznej, musisz uzgodnić to z wybraną partią.

Do założenia stowarzyszenia wyborców potrzeba przynajmniej dziesięciu uprawnionych do głosowania mieszkańców gminy. W gminach o małej populacji wystarczy trzech lub pięciu mieszkańców, aby założyć stowarzyszenie wyborcze.

Dwie lub więcej partii ma prawo do tworzenia sojuszu wyborczego. Dwa lub więcej stowarzyszeń wyborczych mają prawo do utworzenia wspólnej listy.

Na liście kandydatów partii, sojuszu wyborczego lub wspólnej listy może znajdować się maksymalnie półtora raza więcej kandydatów niż liczba wybranych radnych. W zależności od ilości mieszkańców, do rady wybiera się przynajmniej od 13 do 79 radnych. Gmina może sama decydować o większej liczbie radnych.

Każdy kandydat ma własny numer. Na podstawie zgłoszeń kandydatów sporządza się wydrukowaną na papierze listę zbiorczą kandydatów, gdzie kandydaci są oznaczeni w kolejności numerycznej poczynając od numeru 2. Kandydaci na liście zbiorczej uporządkowani są według partii i wspólnych list. Lista zawiera następujące informacje na temat każdego z kandydatów: imię i nazwisko, numer kandydata i zawód. Dodatkowo z list kandydatów wynika

- jakie partie utworzyły sojusz wyborczy
- jakie stowarzyszenia wyborcze utworzyły wspólną listę
- jakie partie nie należą do sojuszu wyborczego
- którzy kandydaci są kandydatami spoza wspólnych list.

Listy zbiorcze kandydatów zostaną przygotowane we wszystkich gminach 18 marca 2021 r. Listy zbiorcze Twojej gminy będą widoczne między innymi w lokalach wyborczych i na stronach wyborczych fińskiego Ministerstwa Sprawiedliwości (www.vaalit.fi). Jeśli głosujesz w głosowaniu z wyprzedzeniem poza miejscem zamieszkania, możesz poprosić urzędnika wyborczego o listę zbiorczą twojej gminy.

Termin wyborów

Możesz głosować albo w dniu wyborczym w niedzielę 18.4.2021 albo przed dniem wyborczym w głosowaniu z wyprzedzeniem. W tych samych wyborach głosować można tylko jeden raz. Fiński kodeks karny przewiduje kary za podwójne oddanie głosu.

Głosowanie z wyprzedzeniem

Głosowanie z wyprzedzeniem rozpoczyna się **w środę 7.4.2021.**

Głosowanie z wyprzedzeniem kończy się za granicą w **sobotę 10.04.2021** a w Finlandii **we wtorek 13.4.2021**. W niektórych lokalach wyborczych okres głosowania z wyprzedzeniem jest krótszy.

Możesz głosować z wyprzedzeniem w którymkolwiek lokalu wyborczym zgłoszonym do głosowania z wyprzedzeniem w kraju lub za granicą. Lokalami wyborczymi, gdzie odbywa się głosowanie z wyprzedzeniem są:

- w kraju, wyznaczone przez gminy lokale wyborcze do głosowania z wyprzedzeniem, to najczęściej urzędy gminne
- niektóre przedstawicielstwa Finlandii za granicą
- placówki, takie jak szpitale, oddziały opieki społecznej i zakłady karne. W tych placówkach mogą głosować jedynie osoby, które są tam leczone lub zostały tam przyjęte.
- fińskie statki morskie, które w okresie głosowania z wyprzedzeniem są za granicą. Na statkach morskich głosuje wyłącznie załoga. Podróżujący nie mogą głosować na statkach.

Głosowanie w dniu wyborów:

Głosowanie odbywa się w **niedzielę 18.4.2021 w godzinach 9–20.**

W dniu wyborów można głosować wyłącznie w lokalu wyborczym wskazanym na przesłanej karcie informacyjnej.

Głosowanie w domu:

Jeśli niepełnosprawność powoduje, że nie możesz samodzielnie udać się do lokalu wyborczego, możesz oddać głos w terminie głosowania z wyprzedzeniem.

Głosowanie w domu należy zgłosić najpóźniej **we wtorek 6.4.2021** przed godziną 16. Zgłoszenie należy przekazać do centralnej komisji wyborczej gminy zamieszkania. Dane kontaktowe komisji znajdziesz na karcie informacyjnej. Opiekun zamieszkały w tym samym gospodarstwie domowym może, pod pewnymi warunkami, głosować w tym samym czasie.

Głosowanie korespondencyjne:

Jeśli jesteś za granicą przez cały okres głosowania z wyprzedzeniem i w dniu wyborów, możesz również głosować z zagranicy za pośrednictwem poczty.

Aby zagłosować listownie, należy zamówić pakiet do głosowania w Ministerstwie Sprawiedliwości na adres zagraniczny. Zamówienie można złożyć nie wcześniej niż trzy miesiące przed dniem wyborów. Jako wyborca jesteś odpowiedzialny za zamówienie pakietu do głosowania odpowiednio wcześniej, aby mieć czas na zwrócenie koperty z kartą do głosowania do Centralnej Komisji Wyborczej w Twojej gminie w terminie określonym w ordynacji wyborczej.

Jak głosować

Głosowanie z wyprzedzeniem i w dniu wyborów odbywa się w lokalu wyborczym. Głosować można tylko na jednego kandydata z listy zbiorczej kandydatów dla Twojej gminy.

1) Potwierdź swoją tożsamość urzędnikowi wyborczemu, okazując paszport, dowód osobisty, prawo jazdy lub inny podobny dokument. Urzędnik wyborczy wyda Ci kartę do głosowania.

2) Udaj się do kabiny do głosowania. W kabinie do głosowania może znajdować się tylko jedna osoba.

3) Zaznacz na karcie do głosowania numer kandydata, na którego głosujesz. Możesz głosować tylko na jednego kandydata. Wpisz numer kandydata w owalnym polu na karcie do głosowania. Nie umieszczaj na karcie do głosowania żadnych innych oznaczeń. Złóż kartę do głosowania tak, aby zaznaczony przez Ciebie numer pozostał wewnątrz zagięcia i nie był widoczny z zewnątrz.

4) Tak złożoną kartę do głosowania przekazaj urzędnikowi wyborczemu. Urzędnik opieczętuje kartę.

5a) Jeśli głosujesz w dniu głosowania, wrzuć opieczętowaną kartę do urny wyborczej. .

5b) Jeśli głosujesz w głosowaniu z wyprzedzeniem, **urzędnik wyborczy przekaze Ci kopertę zwrotną, w której umieścisz i zamkniesz opieczętowaną kartę.**

Jeśli Twoja zdolność do wpisania numeru kandydata na karcie do głosowania jest zasadniczo osłabiona, będziesz mógł skorzystać przy głosowaniu z pomocy wybranego przez siebie pomocnika lub urzędnika wyborczego. Pomocnik nie może być osobą kandydującą w wyborach ani bliskim krewnym kandydata. Pomocnik zobowiązany jest do zachowania tajemnicy wyborczej, czyli utrzymania w tajemnicy informacji uzyskanych w związku z głosowaniem.

Informacje dodatkowe

- Informacji dodatkowych udziela centralna komisja wyborcza gminy (keskusvaalilautakunta).
Pytania dotyczące indywidualnego prawa do głosowania należy kierować do Biura Danych Cyfrowych i Demograficznych.
Dane kontaktowe obu urzędów znajdują się powiadomieniu o prawie do oddania głosu.
- Adresy i godziny otwarcia lokali wyborczych do głosowania z wyprzedzeniem, wskazówki dotyczące głosowania korespondencyjnego, informacje o kandydatach oraz inne informacje o wyborach można znaleźć na stronach wyborczych fińskiego Ministerstwa Sprawiedliwości **www.vaalit.fi**.
- Informacje o kandydatach w wyborach samorządowych dostępne będą na stronach wyborczych Ministerstwa Sprawiedliwości po 18 marca 2021 r. a informacje o miejscach głosowania z wyprzedzeniem po 1 lutego 2021 r.

Biuro Danych Cyfrowych i Demograficznych 2.12.2020